

Трубачева С.Е.
Інститут педагогіки НАПН України
(Київ, Україна)
Коник О.В.
Інститут педагогіки НАПН України
(Київ, Україна)

ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ ДОДАТКІВ

Перехід на дистанційну освіту підштовхнув освітян шукати нові підходи до викладання онлайн. Навчання через інтернет — не лише вимушений захід, а й спосіб удосконалити шкільну освіту. Цифровізація освіти, яка відбувається в рамках реформи НУШ, означає не лише створення електронних підручників, а й електронних додатків - цифрових освітніх

370

платформ із збільшенням фокусу на самоосвіту та практику для більшої уваги до індивідуальних потреб учнів.

Існує безліч додатків, програм та онлайн-ресурсів, які створюють відповідні умови для навчання. Більшість з них безкоштовні. В умовах цифровізації освіти актуальності набуває застосування освітніх платформ організації дистанційного навчання. Зараз дистанційне навчання та різноманітні платформи активно поширюються як специфічна форма інформаційно-освітнього простору. Таке навчання визначається як індивідуалізований процес передачі й засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, що створено на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Використання дистанційних платформ на уроках дає змогу вивести сучасний урок на якісно новий рівень; підвищити статус учителя; розширити можливості ілюстративного супроводу уроку; створювати умови для реалізації різних форм навчання, видів діяльності та ефективної організації контролю знань, умінь і навичок учнів; полегшити і вдосконалити розробку творчих робіт. (Трубачева та інші, 2022). Найбільш популярними та зручними є: Google Classroom - це зручна і повністю забезпечена всім необхідним платформа, в якій є всі інструменти для створення, зберігання та обміну інформацією. Зберігання всієї необхідної інформації відбувається в Google Drive, створення документів - в Google Docs, створення презентацій можливо за допомогою Sheets and Slides, планування розкладу за допомогою Google Calendar. Тут є абсолютно всі інструменти, які необхідні в плануванні і створенні якісного віддаленого навчання. Є оффлайн доступ до інформації. Навіть якщо у вашого учня тимчасово відсутній доступ до інтернету, то він зможе все одно ознайомитися з матеріалом. (Топузов ред., 2023). На відміну від Google Classroom, ця платформа вимагає більш серйозного підходу і більш глибокого вивчення інструментів роботи. Для того щоб ознайомитися з базовими особливостями Moodle на відміну від Google Classroom, ця платформа вимагає більш серйозного підходу і більш глибокого вивчення інструментів роботи. Вона має більше функцій, ніж в Google Classroom. Можна завантажити безкоштовні плагіни, які дозволяють зв'язуватися з учнями в форматі відеоконференцій, а також бути учасником аудіочатов. Є можливість за допомогою такого плагіна скласти своє електронне портфоліо. У багатьох учителів інтерес викликає також платформа Edmodo. Це соціальна мережа, де досить просто зареєструватися, для того щоб почати користуватися. Не потрібно нічого встановлювати, що вже за своєю суттю велика перевага. Є можливість створення групи класу, в якому вчитель буде ділитися всією необхідною інформацією: надавати план уроку, використовувати календар для кращої візуалізації, прикріплювати файли із завданнями і різні навчальні матеріали. Можна створювати різні форми контролю учнів (тести, опитування, завдання). І там же їх виконувати. Разом з тим є журнал, в якому можна вести облік, виставляючи оцінки своїм учням.

“Мій клас” є також ефективною українською платформою для онлайн-навчання. Тут зрозумілий, простий і дуже зручний інтерфейс українською мовою, достатня кількість різноманітних функцій, є можливість давати учням завдання різних форм і складнощів, а також можливість перевірити ці завдання автоматично.

Сучасною новацією у навчанні також є розширення поля інтересу учня в пошуках нової інформації із застосуванням хмарних технологій за допомогою QR-кодів. Підручники нового покоління активно використовують під час творчих завдань, у пошуковій діяльності QR-коди, які за допомогою смартфонів дають учневі широку інформацію у 3-D форматі. Застосування QR-кодів в процесі формування навчальної компетентності дозволяє підвищити рівень самостійності учнів на кожному з етапів реалізації технології самостійного набуття знань. По-перше, можливість самостійно кодувати будь яку освітню інформацію згідно свого бачення результативності формування компетентності дозволяє вчителю проявити свій творчий підхід в цьому процесі. По-друге, зможе забезпечити індивідуалізацію та диференціацію процесу навчання з метою подолання освітніх втрат учнів. Розміщення таких завдань із QR-кодуванням на платформі Google Classroom створює умови для

самостійного пошуку необхідної інформації в будь який зручний для учня час та зручному місці для занять. Розширення функцій QR-кодування підвищує якість освітнього процесу. Відповідне шифрування навчального матеріалу сприяє формуванню функціональної грамотності здобувачів освіти на різних рівнях її сформованості, це стосується насамперед володіння способами набуття знань й рефлексії отриманих результатів та умінням критичного мислення, цифрової грамотності з використанням ймовірнісних, статистичних та інших методів пізнання.

Вважаємо доречним та своєчасним розширення можливостей поєднання підручника та використання QR-кодів для поступальності у збагаченні знань та розвитку вмінь учня, створення можливостей творчого самостійного пошуку нової інформації, активізацію міжособистісного спілкування учнів за темами навчальних предметів. Використовуючи QR-коди, можна самостійно створювати базу інформації, будувати карти, логічні квести, завдання, зашифровуючи певний обсяг навчальних знань з предмету чи кількох дисциплін. За допомогою QR-кодів у вирішенні освітнього завдання можна отримувати миттєвий доступ до інформації в інтернеті: це відео на YouTube, конкретні геолокації на Google картах, посилання на сторінку профілю у соціальних мережах, аудіофайл чи книгу. У роботі з QR-кодами необхідною умовою є наявність мобільного пристрою з камерою і програмного забезпечення. Оскільки для сучасного учня мобільний телефон є незмінним атрибутом життя, його практичне використання у навчальній діяльності стає вимогою часу. Зацікавлення процесом навчання надає учневі насаги до саморозвитку, виховує наполегливість, вміння розраховувати власні сили. На шляху розумового прогресу учень активізує мислення у пошуку нової інформації, фіксує увагу, стимулює творчість. Урізноманітнення засобів та методів подачі нової інформації сприяє гармонізації навчальної мотивації учнів та підвищенню рівня їх самостійності у навчанні. Типовою рисою для різних варіантів організації дистанційної освіти є підвищення рівня самостійності освітньої діяльності здобувачів освіти. Ефективність цієї діяльності, в свою чергу, стає одним із пріоритетних критеріїв з оцінювання якості дистанційної освіти. У зв'язку з цим, планування вчителем дистанційного освітнього процесу має, в першу чергу, включати діагностику пізнавальних можливостей учнів, рівня їх самостійності в освітньому процесі та застосування цифрових освітніх опор для забезпечення різного рівня складності навчального матеріалу, інструкцій, зразків, прикладів та пам'яток.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Топузов О.М. ред.(2023). Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації. Київ : Педагогічна думка. URL: <https://undip.org.ua/library/diahnastyka-ta-kompensatsiia-osvitnikh-vtrat-u-zahalniy-seredniy-osviti-ukrainy-metodychni-rekomendatsii/>
2. Трубачева С., Мушка О., Люлькова Ю. (2022). Дидактичні особливості формування навчальної компетентності учнів в умовах цифровізації освітнього середовища закладу загальної середньої освіти під час воєнного стану. Проблеми сучасного підручника. 29. 202-208.